

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

PRIMER DEŽELAK PROTI REPUBLIKI SLOVENIJI

(Pritožba št.1438/02)

SODBA

STRASBOURG

6. april, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V primeru Deželak proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija), ki zaseda v senatu, ki ga sestavljajo:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. V. ZAGREBELSKY

G. E.MYJER,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot zapisnikar Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati dne 16. marca 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta tistega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 1438/02) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenski državljan, g. Milan Deželak (»pritožnik«), vložil na Sodišču, v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«), dne 3. maja 2001.

2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen agent, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik zatrjuje v skladu s členom 6 § 1 Konvencije, da je bila dolžina sojenja pred domačim sodiščem, v katerem je bil stranka, prekomerna. Po vsebini se je prav tako pritožil tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s prekomerno dolžino postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 11. junija 2004 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba sprejemljiva in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1946 in živi v Grobelnem.

6. Pritožnik se je poškodoval 17. januarja 1992 v nesreči pri delu.

7. Dne 28. oktobra 1992 je pritožnik sprožil civilni postopek na Sodišču združenega dela v Celju zoper svojega delodajalca SŽ in zahteval odškodnino v višini 3.300.000 tolarjev (okoli 13.750 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpel med nesrečo pri delu.

Dne 28. junija 1994 je začela veljati Konvencija tudi v Sloveniji.

Dne 22. februarja 1995 je prosil za določitev datuma za razpis obravnave.

Nobena od dveh obravnav, ki sta bili sklicani dne 3. aprila 1995 in 9. oktobra 1995, ni bila odložena na zahtevo pritožnika.

Dne 18. aprila 1995 je sodišče imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Sodišče, ki se je preimenovalo v Delovno sodišče v Celju, je na zadnji obravnavi sklenilo, da bo izdalo pisno sodbo. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovi zahtevi, je bila pritožniku vročena 27. oktobra 1995.

8. Dne 2. novembra 1995 je pritožnik vložil pritožbo na Višje delovno in socialno sodišče. Podjetje SŽ je prav tako vložilo pritožbo.

Dne 18. septembra 1997 je sodišče razveljavilo sodbo prvostopenjskega sodišča in zadevo vrnilo v obravnavo na prvostopenjsko sodišče v ponovno proučitev. Sklep je bil dne 26. novembra 1997 vročen pritožniku.

9. Med 5. februarjem 1997 in 4. februarjem 1999 je pritožnik vložil pet pripravljalnih spisov in/ali dodatnih dokaznih predlogov.

Dne 6. maja 1999 je prosil za določitev datuma obravnave.

Nobena od dveh obravnav, ki sta bili sklicani dne 14. maja 1998 in 31. maja 1999, ni bila odložena na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Sodba z dne 31. maja 1999, s katero je bilo delno ugodeno pritožnikovi zahtevi, je bila pritožniku vročena 28. junija 1999.

10. Dne 6. julija 1999 sta se pritožnik in SŽ pritožila na Višje delovno in socialno sodišče.

Dne 30. marca 2000 je sodišče ugodilo obema pritožbama in zadevo vrnilo v ponovno obravnavo na sodišče prve stopnje. Sklep je bil 4. maja 2000 vročen pritožniku.

11. Med postopkom ponovne obravnave med 16. junijem 2000 in 30. aprilom 2002, je pritožnik vložil šest pripravljalnih spisov in/ali dodatnih dokaznih predlogov.

Dne 23. novembra 2001 je prosil za določitev datuma za razpis obravnave.

Nobena od treh obravnav, ki so bile med 4. septembrom 2000 in 27. junijem 2002, ni bila odložena na zahtevo pritožnika. Obravnavi, sklicani za 4. december 2000 in 19. februar 2001, pa sta bili odloženi na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče imenovalo izvedenca prometne stroke, pridobilo dve dodatni izvedenski mnenji in opravilo ogled kraja dogodka.

Sodba z dne 27. junija 2002, ki je delno ugodila odškodninski zahtevi pritožnika, je bila dne 11. julija 2002 vročena pritožniku.

12. Dne 15. julija 2002 je pritožnik vložil pritožbo na Višje delovno in socialno sodišče. Pritožbo je vložilo tudi podjetje SŽ.

Dne 4. decembra 2003 je sodišče ugodilo pritožbi pritožnika in delno ugodilo pritožbi SŽ. Zadeva je bila nato vrnjena Delovnem sodišču v Celju za ponovno obravnavo dela zadeve. Dne 17. decembra 2003 je bila sodba vročena pritožniku.

13. Med 5. januarjem in 10. septembrom 2004, je pritožnik vložil štiri pripravljalne spise. Dne 5. januarja 2004 je prosil za določitev datuma obravnave.

Nobena od dveh obravnav, ki sta bili sklicani dne 5. aprila in 6. decembra 2004, ni bila odložena na zahtevo pritožnika.

Sodišče je ponovno imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Na zadnji obravnavi je sodišče sklenilo, da bo izdalo pisno sodbo. Sodba, s katero je bilo delno ugodeno pritožnikovi zahtevi, je bila pritožniku vročena dne 6. januarja 2005.

14. Dne 12. januarja 2005 je pritožnik vložil pritožbo na Višje delovno in socialno sodišče.

Dne 10. marca 2005 je sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo.

Dne 6. aprila 2005 je bila sodba vročena pritožniku.

15. Dne 20. aprila 2005 je pritožnik vložil pritožbo na Vrhovnem sodišču zaradi pravnih vprašanj.

Postopek je še v teku.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

16. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega postopka. Člen 6 § 1 Konvencije se glasi:

»Pri uveljavljanju državljskih pravic in dolžnosti....., je vsakdo upravičen do sojenja na sodišču v razumnem roku....«

17. Pritožnik se je po vsebini tudi pritožil, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.»

A. Sprejemljivost

18. Vlada je navedla, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

19. Pritožnik je tej trditvi ugovarjal in izjavil, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

20. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna primeroma *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger proti Sloveniji*, št. 42320/98, 2.oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6.oktober 2005). V teh primerih je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade glede neizčrpanih notranjih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnikom, neučinkovita. Sodišče opozarja na svoje ugotovitve v primeru sodbe *Lukenda*, namreč, da kršitev pravice do sojenja v razumnem roku izvira iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitosti pri sojenju.

21. V zvezi s predmetno zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi od Sodišča zahteval, da ga razlikuje od svoje uveljavljene sodne prakse.

22. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v okviru pomena člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nesprejemljiva iz kateregakoli drugega razloga. Zato jo je treba šteti za sprejemljivo.

B) Vsebina

1. Člen 6 § 1

23. Upoštevano obdobje se je začelo 28. junija 1994, ko je začela Konvencija veljati tudi v Sloveniji, in še traja. Upoštevano obdobje je trajalo preko enajst let in osem mesecev na treh stopnjah sojenja, vendar pa je bila zadeva zaradi preložitve obravnavana na devetih stopnjah.

24. Sodišče ponavlja, da je treba razumnost dolžine postopka oceniti v luči okoliščin primera in glede na naslednje kriterije: zapletenost primera, ravnanje pritožnika in pristojnih

organov in pomena zadeve za pritožnika v sporu (glej, med številnimi drugimi viri, *Frydlander proti Franciji*, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

Sodišče ponavlja, da je potrebna posebna prizadevnost v primerih delovnih sporov (*Ruotolo proti Italiji*, sodba z dne 27. februarja 1992, serija A, št. 230-D, str. 39, § 17).

25. Sodišče upošteva, da so bili sklepi, izdani na sedmih stopnjah. Zato sodišče ne more sklepati, da so bila domača sodišča nedejavna. Nasprotno, v predmetni zadevi je zamuda nastala predvsem zaradi ponovne proučitve primera. Čeprav Sodišče ne more analizirati pravne kakovosti sodne prakse domačih sodišč meni, da glede na to, da je vračanje primerov v ponovno proučitev običajno odrejeno kot posledica napak, ki so jih storila nižja sodišča, da lahko ponovitev takšnih odredb v enem sklopu sodnih postopkov razkrije resno pomanjkljivost v sodnem sistemu (gl. na primer *Wierciszewska proti Poljski*, št. 41431/98, § 46, 25. november 2003). Vlada ni uspela zagotoviti nobenega pojasnila, ki bi Sodišče pripeljalo do drugačne odločitve.

26. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse v takih primerih, meni, da je bilo v predmetni zadevi trajanje postopka prekomerno in da zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

27. Sodišče ponavlja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevano kršitev zahteve iz člena 6 § 1 za sojenje v primeru v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski*, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in argumenti, ki jih je navedla Vlada, že zavrženi v prejšnjih zadevah (glej *Lukenda*, navedena zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v predmetni zadevi sprejelo drugačno odločitev.

28. Zaradi tega Sodišče meni, da gre v predmetni zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v notranji zakonodaji, s katerim bi lahko pritožnik pridobil odločbo, ki bi podpirala njegovo pravico v tem primeru do sojenja v razumnem času, kot je to določeno v členu 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

29. Člen 41 Konvencije navaja:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih Protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Odškodnina

30. Pritožnik je zahteval 30.000 evrov (EUR) za povrnitev nepremoženjske škode.

31. Vlada je takšni odškodnini ugovarjala.

32. Sodišče meni, da je pritožnik najverjetneje utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi je sklenilo, da mu iz tega naslova prisodi 4.800 EUR.

B. Stroški in izdatki

33. Pritožnik je poleg tega zahteval okoli 2.040 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

34. Vlada je zatrdila, da je bil zahtevak previsok.

35. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le v toliko, v kolikor so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevak. Sodišče je opozorilo, da je pritožnikov odvetnik, ki je zastopal pritožnika tudi v primeru *Lukenda* (glej zgoraj), vložil skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev, v bistvu enake kot predmetna pritožba. V predmeti zadevi zato Sodišče meni, ob upoštevanju informacij, ki jih je pridobilo in navedenih kriterijih, da je primerno, da se pritožniku odobri vsota 1.000 EUR za postopke pred sodiščem.

C. Zamudne obresti

36. Sodišče meni, da je ustrezno, če zamudne obresti temeljijo na najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

SODIŠČE NA PODLAGI NAVEDENIH RAZLOGOV

1. *Prizna* pritožbo za sprejemljivo;

2. *Odloča*, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *Odloča*, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. *Odloča*,

(a) da mora obtožena država, v roku treh mesecev od dneva, ko postane sodba pravnomočna v skladu s členom 44 § 2 Konvencije, plačati pritožniku 4.800 EUR (štiri tisoč osemsto evrov) za nepremoženjsko odškodnino in 1.000 EUR (tisoč evrov) v zvezi s stroški in izdatki, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se bodo na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev do poravnave, plačevale enostavne obresti po najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke za vse zamudno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *Zavrača* ostale pritožnikove zahteve za pravično zadoščenje.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki dne 6. aprila 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER
Zapisnikar

John HEDIGAN
Predsednik